

Europa – vandre den tunge gang på landevejene på vej mod en udsigtsløs fremtid i sult og nød. Ikke siden nazisternes hærgen i Europa har vi set magen til rædsler og lidelser.

Derfor er det en stor lettelse, at vi om 2 dage ser, at det internationale samfund nu endelig kan underskrive en fredsaftale. Det er samtidig betryggende, at sikringen af denne fredsaftale reelt også føres ud i livet. Det sker med indsættelsen af 60.000 velbevåbnede soldater under NATO's ledelse og med bred amerikansk og øvrig international deltagelse. Denne store styrke og den stærke udrustning af styrken er garanten for, at vi ikke længere skal opleve, at det internationale samfund ydmyges af terrorgrupper på Balkan, som hensynsløst lader hånt om alle indgåede aftaler.

For det internationale samfund er Dayton-fredsaftalen ikke blot skelsættende, fordi den sætter en forhåbentlig effektiv stopper for grusomhederne, men også fordi vi med denne fredsaftale for første gang i historien nu ser en implementeringsstyrke udføre en militær fredsoperation med deltagelse fra lande med historisk set vidt forskellige udgangspunkter, herunder Rusland, Sverige, Finland, Tjekkiet, Polen, Ukraine og andre PifP-lande. Dette er enestående, og det bør vi midt i eftertankens stund og trods alle uhyrlighederne glæde os over.

Det Konservative Folkeparti støtter beslutningsforslaget, og vi vil medvirke til en hurtig og konstruktiv udvalgsbehandling, så også Danmarks bidrag til den forestående operation kan komme på plads hurtigst muligt.

Villy Søvndal (SF):

Efter næsten 4 års barbarisk og blodig borgerkrig har parterne i Bosnien nu forhandlet sig frem til en foreløbig fredsaftale, der endeligt skal underskrives i Paris den 14. december 1995. Forudsætningen for at virkeliggøre fredsplanen er, at der udsendes en multinational fredsstyrke efter anmodning fra de tre parter bag fredsaftalen. Der er således ikke tale om at tvinge parterne til en fredsaftale. Parterne har rettet henvendelse til FN, der har anmodet NATO om at handle.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at vi i SF hellere havde set, at der var tale om en FN-operation. Vi synes, det er meget stærkt kritisabelt, at et land som USA undergraver FN's virke ved at undlade at betale sit kontingent, men også moralsk ved i den offentlige debat at underminere FN's autoritet. Men vi anerkender den øje-

blikkelige realitet, at der ikke er ressourcer og ekspertise til en FN-ledet operation.

Vi har lagt vægt på fra SF's side, at reglerne for magtanvendelse er præciseret til retten til selvforsvar, til at magtanvendelsen skal være en militær nødvendighed. Der skal så vidt muligt afgives forudgående varsel. Det skal være på lavest mulige niveau. Der er pligt til at identificere militære mål. Og endelig, at gengældelse ikke er tilladt.

Vi har endvidere lagt vægt på, at mandatet skal bruges til, at de lokale militære styrker skal trækkes tilbage, at der etableres adskillelses-zoner, at de nuværende FN-styrker tilbagetrækkes, og at der gennemføres de civile og humanitære dele af fredsplanen.

Vi har også lagt vægt på, at den internationale fredsstyrke er bredt sammensat. Det er faktisk vigtigt, at både Rusland samt lande som Sverige og Finland og en række muslimske lande også deltager.

Vi har lagt vægt på, at OSCE inddrages til at overvåge valg, til at overvåge den generelle menneskerettighedssituation og til at etablere våbenkontrollaftaler. Jeg vil godt bede regeringen om at gå meget aktivt ind og arbejde for, at OSCE bliver det europæiske forum for konfliktløsninger af denne type, så vi får lov til at opbygge en organisation med større slagkraft, end vi har i dag.

Vi har også lagt vægt på, at den militære indsats skal afløses af en civil, og at der skal iværksættes en hurtig, beslutsom og omfattende økonomisk hjælp til genopbygning af Bosnien. Vi vil også bede regeringen om at sikre, ikke alene at Danmark overholder sin del af de økonomiske aftaler, men ligeledes, at vi presser på i det internationale samfund for at sikre den nødvendige økonomiske hjælp til genopbygningen.

Jeg tror også, Danmark kan komme til at spille en rolle – når den civile opgave skal overtage – i form af at støtte en række konfliktforebyggende, sikkerhedsskabende initiativer, forskellige former for diplomati, mellemfolkelige initiativer, aktiv medvirken i processen osv.

Det, der har været afgørende for SF's stillingtagen, er, at det efter vor opfattelse ville være at svingte fundamentalt at overlade Bosnien til sin egen skæbne i den nuværende situation.

Alternativerne er enten urealistiske eller direkte skræmmende – enten at bede om fred eller også at lade dødens købmænd bestemme Bosniens fremtid. Stillet over for de to perspektiver støtter vi fredsmissionen i Bosnien.